

Monumentnummer*: 484145

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 13 april 1995
Kadaster deel/nr 82779/194

Woonplaats* Groningen
Gemeente* Groningen
Provincie* Groningen

Locatiennaam Groningen
Locatieomschrijving Helpman

Kadastrale gemeente* Helpman
Sectie* M
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 7814

*Omschrijving***

Inleiding LANDHUIS, genaamd Groenestein, gesitueerd in het Park Groenestein dat sinds 1971 Rijksmonument is. In zijn huidige vorm dateert het landhuis van 1871, toen het oude huis uit 1685 werd verbouwd in opdracht van Jhr. Onno Joost Quintus in een sobere, eclectische bouwstijl. In de achtergevel van het achterhuis bevindt zich een gevelsteen met het jaartal 1685. Tijdens de verbouwing van 1871 is tegelijkertijd de formele aanleg van het park ingrijpend vergraven tot een aanleg in landschapsstijl naar vermoedelijk ontwerp van tuinarchitect H. Copijn. Het achterhuis dat oorspronkelijk bestond uit twee haaks op het voorhuis geplaatste delen van één bouwlaag onder zadeldaken, is in 1911 opgehoogd met een verdieping onder een plat dak. Het gebouw is thans nog steeds in gebruik als woonhuis. Omschrijving Het symmetrisch opgezette gebouw is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond en telt twee bouwlagen onder een schilddak, belegd met een zwart geglazuurde Friese golfpan. Op de nok staan twee achtkantige gemetselde schoorstenen met borden. De gevels zijn opgemetseld uit rode baksteen en worden afgesloten door een houten kroonlijst, die een geprofileerde bakgoot draagt. De voorgevel is drie traveeën breed en wordt op de hoeken geleed door pilasters met spiegels over twee bouwlagen. Het middenrisaliet bevat aan weerszijden pilasters met spiegels en wordt bekroond door een driehoekig, tympanachtig gevelvlak met tandlijst. Op de begane grond bevindt zich over de volle breedte van het risaliet een houten veranda met houten latwerk en hierboven een balkon met houten balkonhek, dat rust op houten kolommen. De begane grondverdieping wordt afgesloten door een vlakke stuc cordonlijst. Alle vensters zijn rechtgesloten (T-vensters) maar hebben afgeronde bovenhoeken en rollagen. Het middenrisaliet bevat openslaande terrasdeuren op de begane grond en op de verdieping balkondeuren. De ingang is in de zuidelijke zijgevel geplaatst en bestaat uit een dubbele bewerkte paneeldeur met bovenlicht. Het afdak hierboven rust op bewerkte houten

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

schoren. De zijgevel is drie traveeën breed. Tussen de vensters en de ingang bevinden zich smalle, rondbogige blindnissen met dubbele, verspringende rollagen. In het midden op de eerste verdieping is een houten balkon aangebracht, dat rust op houten kolommen. De noordelijke zijgevel bevat vensters met dezelfde detaillering als de overige vensters. Tegen het midden van deze gevel is een vijfzijdige gemetselde lagere aanbouw geplaatst met rondvensters, waarin de W.C. is ondergebracht. De achtergevel van het achterhuis is vijf raamtraveeën breed en geheel gepleisterd en voorzien van schijnvoegen. Op de begane grond bevindt zich in het midden een gepaard venster, geflankeerd door enkele vensters. Op de verdieping bevinden zich vijf vensters. Alle vensters hebben afgeronde bovenhoeken. In de achtergevel bevindt zich een gevelsteen met stichtingsdatum: 1685. De noordelijke zijgevel van dit bouwdeel bevat een drietal rechtgesloten vensters met een acht- en een zesruits roedeverdeling. Inwendig is de oorspronkelijke structuur, indeling en rijke uitmontering in zijn geheel zeer goed bewaard gebleven. Van belang onder meer de hal, glazen en houten tochtdeur, gang met witmarmere vloer, paneeldeuren, kamer en suite met schuifdeuren, marmere schouwen, fraaie wandbeschilderingen van Matthijs Röling (1987) en rijk geornamenteerde stuc plafonds, het houten trappenhuis, betegelde keuken in het achterhuis met schouw en aanrecht en kelders met gemetselde kruisribgewelven van ouder datum (wellicht nog zeventiende-eeuws). Waardering LANDHUIS, genaamd Groenestein, gelegen in het gelijknamige Park Groenestein, van algemeen belang vanwege zijn cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde vanwege de ontwikkelingsgeschiedenis van het landgoed Groenestein, dat als enige in de gemeente Groningen bewaard is gebleven en vanwege de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur (geheel). Bovendien is het gebouw van belang vanwege de bijzondere, historisch-ruimtelijke relatie met het reeds van rijkswege beschermde Park Groenestein in Groningen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument